

Экономикэм зыкъезыгъэ Іэтырэ амалхэм ашыщ

Гъесэнэгъэм ыльэнныкъокэ Урысые Федерацием щызэрахъэрэ политикэм тетэу Адыгеим ис ныбжыкъэхэм лъэныкъо пстэумки хэхъоныгъэ ягъашыгъэним, ахэм ятвортческэ амалхэм икъоу зыкъызэуягъэхыгъэним яшыпкъэу адэлажьэх.

Мыщ фэгъэхыгъэу зэшшуахырэр «Адыгэ макъэм» кыфиотагь МКЬТУ-м къепхыгъэ политехническэ колледжым инженер дисциплинэхэмкэ икъэлэгъаджэу, мы колледжым техническэ конструированиемкэ ыкы инновацихэмкэ иныбжыкъэ гупчэ ипащу Цокъэжыбы. Бисльян:

— Ныбжыкъэхэм янаучнэ-техническэ творчествэ зөгъэушомбгүйгъэнир гэсэнэгъэм изы лъэныкъо шхъялэхэм, экономикэм зыкъезигъээтире амалхэм ашыщ. Мыщкы къэралыгъо іэпыіэгъум, хэбзэ къулыкъухэм зэрээзэдгъага-штэрэм мэхъанэшко зэрялэр зыщыдгъэгъупшэ хъущтэп. Зитворчествэ хэзыгъа-хъо зышлонгъо пстэуми аш фэдэ амал ягъэгъотыгъэн фае. Ныбжыкъэхэм ятхническэ творчествэ хагъахъо тех-напархэм, студент проект-конструкторскэ бурохэм, техническэ конструированиемкэ ныбжыкъэ гупчэхэм, кружок, секции зэфэшхъафхэм. Ахэм гъусэнгъэ пытэ адытилэу тиофшэн тэри тэгъэпсы.

Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым къепхыгъэ политехническэ колледжым истудентхэм компьютер технологиехэмкэ автомобиль двигательхэм щыкълагъэу ялхэр зэрэбгъеунэфышуут прибор къаугупшысынэу агу къызыкъыгъэр автомобильхэр зыщацэкъэжыре станцием практикэ щахы зэххур ары. Двигателыр зэхэмыхзу, аш тоф зэришэрэр компьютеркэ зэрэбгъэ-унэфышт шыкъэм фэгъэхыгъэ проектыр тиколледж техническэ конструированиемкэ иныбжыкъэ гупчэ тистудентхэм къыщагъэхъазырыгъ. Къалэу Элиста щыкъогъэ зэнэкъокью «Умники 2018» зыфиорэм а проектыр къащихэзильхэгъэр я 4-рэ курсым ис студентэу Павел Матвеенковыр ары. Зэнэкъокью аш осэшо къизэрэшыфашыгъэм тэри лъэшэу тигъэгүшүагъ.

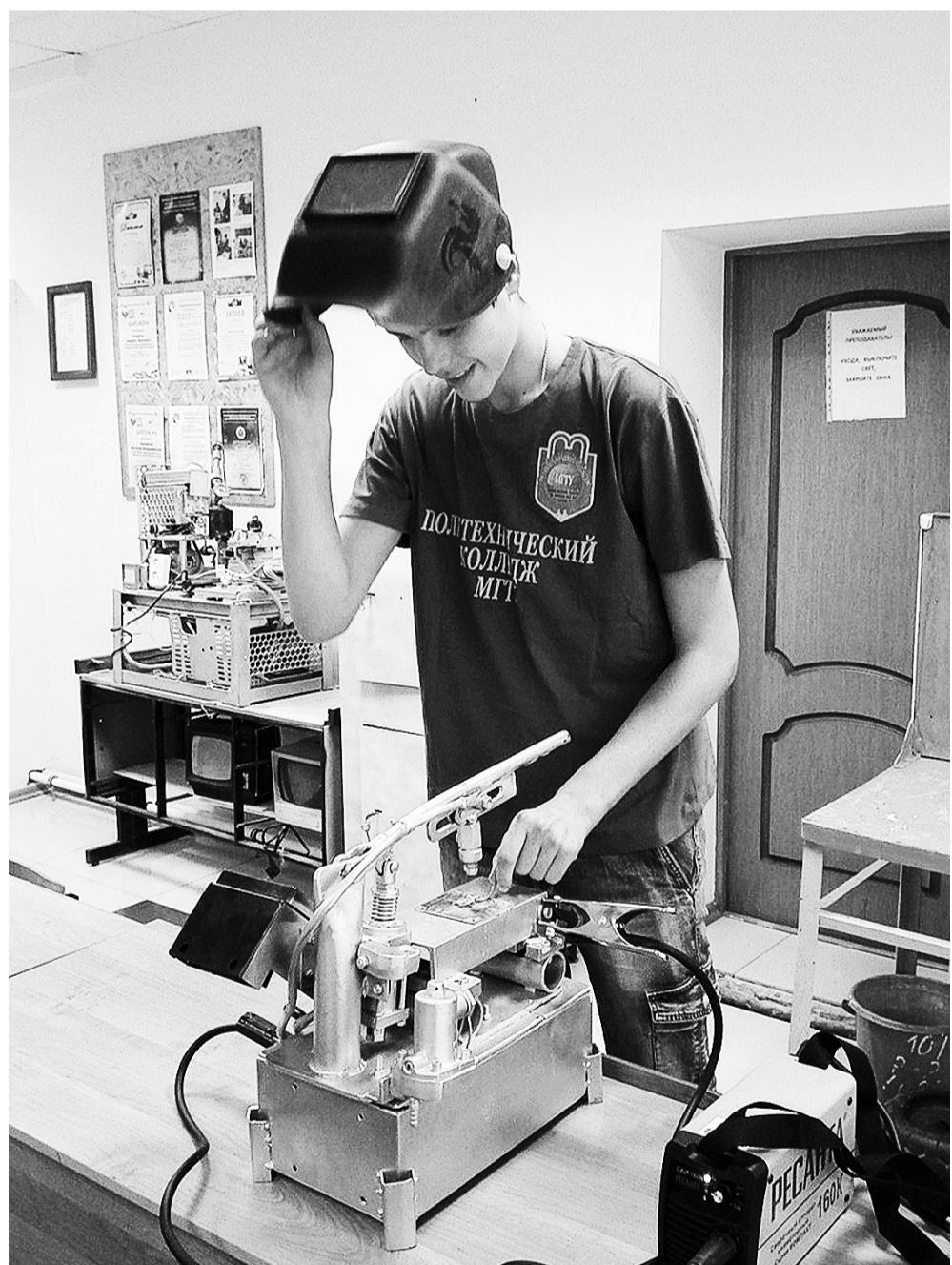
Студентхэр проект-ушэтын тофхэм атегъэгүшхүэгъэнхэмкэ предприятие-хэм ашызэхащэрэ къэгъэлъэгъонхэм, экспериментальна чылпэхэм мэхъанэшко я. Тофшэкъэ амалхэр, технологи-хэр нахьышу шыгъэнхэм япхыгъэ тофыгъохэм язэшшохынкэ предприятие-хэм ашыкъорэ производственнэ экспу-сием лъешэу яшуагъэ къэко.

Үпэкъэ амыгъэфедэштэгъэ пкыгъо-хэр, кэ горэхэр къыхэзыхырэ конструк-тор ныбжыкъэхэм, тистудент сэнаущэм патентхэр къафагъэшьушэу, еджэнир къызаухыкъэ къалэм ипромышиленнэ предприятие пэрыхтэм тоф ашашлэнэу зэрштэшхэмкэ пешорыгъэшьешу зээз-

Джош фэдэу къэ-
зарыр, ультразвукир
зыщыгъэфедэгъэ джырэ
технологиехэм, гүучхэр
зэрээзэдгъажъэрэ техно-
логиякъэхэм яшуагъэкъэ
техническэ объединени-
хэм пкыгъо гэшэг-
гъонхэр ашагъэпсэольэн
зэральэкъырэр. Рацио-
нализатор, изобретатель
ныбжыкъэхэм къаугу-
пшысыхэрэр еджаплэ-
ми, производствэ зэфэ-
шхъафхэм къаща-
шхъапэх. Аш студентхэр
проект-ушэтын тофхэм
нахь тыргэгүшшох.

Гъыныгъэ къадашэу къыхэкъы. Автомо-
бильхэм ягъэцэкъэжынкэ компьютерхэр
къызэрэзфагъэфедэрэм талэкъэ игүү
къэтшыгъагъ. Джош фэдэу къошоуэн
фае лазерыр, ультразвукир зыщыгъэ-
федэгъэ джырэ технологиехэм, гүучхэр
зэрээзэдгъажъэрэ технологиякъэхэм
яшуагъэкъэ техническэ объединенихэм
пкыгъо гэшэггъонхэр ашагъэпсэ-
ольэн зэральэкъырэр. Рационализатор,
изобретатель ныбжыкъэхэм къаугупшы-
сыхэрэр еджаплэми, производствэ зэфэ-
шхъафхэм къаща-шхъапэх. Аш студен-
тхэр проект-ушэтын тофхэм нахь
тыргэгүшшох.

Тистудентхэр зэнэкъокью зэфэшхъафхэм, инженер къэгъэлъэгъонхэм ахэлжээнхэмкэ, ныбжыкъэхэр науч-
нэ-техническэ творчествэм нахь куу
хэшэгъэнхэмкэ Адыгэ Республикаэм
иныбжыкъэхэмрэ икъэлэцыкъуухэмрэ
гэсэнэгъэ тедээ языгъэгъотырэ Гупчэм
ишогъэшко къэко. Тиколледж зигуугу
къэтшыгъэ Гупчэм гъусэнэгъэ зыдь-
рилэр, зэнэкъокью зэфэшхъафхэм,
инженер къэгъэлъэгъонхэм, Урысые
научнэ-социальнэ программэ «Шаг в
будущее» зыфиорэм къыдыхэлъята-
гээштэко ныбжыкъэхэм язэнэкъокью
зыхэлажъэрэр илтэсэбэ хуульэ. Гүшүэл
пае, тистудентхэр Павел Матвеенковыр,

Михаил Равкович, Сергей Барковыр,
Дачье Айтэч, Цыкыу Тимур ыкы нэмүк-
хэр Краснодар, Налыкъ, Ростов, Шычэ
ашыкъогъэ зэнэкъокьюхэм, инженер
къэгъэлъэгъонхэм ахэлжээхъэр ыкы
чыпэ хэхыгъэхэр ахэм къаща-шхъигъэх.

Ильэс къэс Мыекъопэ къэралыгъо
технологическэ университетым наукэм
ифестиваль щызэхащ. Проектхэм ахэ-
лажъэрэр аш дэгьюу зыфагъэхъазыры.
Гээрекло политехническэ колледжыр
инженер къэгъэлъэгъонхэмкэ ыкы ма-

стер-классхэмкэ аш хэлэжьагъ. Студен-
тхэрэу Мыгу Руслан, Максим Кухле-
евым, Лафышэ Адам яшагъэхэр
инженер къэгъэлъэгъонхэм къырахыл-
гэгъяжъэх. Тэ анахьэу тызыылтырэ науч-
нэ-техническэ теклоныгъэ зышын зыль-
кыщт ныбжыкъэхэм ятвортческэ амал-
хэм икъоу зыкъызэуягъэхыныр, ахэм
гэсэнэгъэ зэрдгъэгъотырэм имыза-
къоу, хэгъэгуми, республикэми яконо-
микэ ялахьышу хашыхъэу дгэсэнхэр
ары.

Зисэнэхъат хэшЫкЫшхо фызиГЭХЭР

Урысыем хэхъоныгъэ ышынымкэ, ар льэшэу ыпэкэ лыкотэннымкэ мэхъанэшхо и ныбжыкIэхэм ясэнэхъат хэшЫкI фырягъэу, ашкэ шэнэгъэ дэгүхэр аэклэльхэу, гурит сэнэхъат зыщизэрагьгэтырэ еджапIэхэм къачIэкIынхэм. НыбжыкIэхэр клочIешхоу зэрэштхэр, ахэм хэгэгур къазэрэшыгүүрээр Урысыем и Президентэу В. Путиным мизэу, мытюу ныбжыкI форумхэм къашиоу къихэкIыгъ.

Гурит сэнэхъат къэзытихэрэ еджапIэхэм я Дундэе организациеу Worldskills Russia зыфиорэм ашкэ иштуагъэ къеко. АР-м гурит сэнэхъат къэзытихэрэ иеджапIэхэм ашщхэр а организацием ипроектхэм ахлажъях. А организациер ари кIещако фэхъугъэр я IV-рэ ЧыгIэ чемпионатэу «Молодые профессионалы» зыфиоу түгүасэ Мыекьюапэ къыщизэлихыгъэм.

Шылэ мазэм и 18-м къыштэжъагъэу и 25-м нэс ар

Адыгейм щыкIошт. Аш ныбжыкI 180-рэ хэлажъэ. Аныбжь ельтигъэу гошыгъэхэу ахэр мэфи 6-м къыкоцI зэнэкокуущтых. Апэрэ купым ильэс 16-м къыштэжъагъэу 24-м нэс, ятлонэрэ купым ильэс 16-м ыки аш нахь макIэ зыныбжьхэр, ящэнэрэ купым ильэс 50-м къыштэжъагъэу аш нахьижхэри ахтэштых. НыбжыкIэхэм ясэнэхъат хэшЫкIэхэм фырягъэмкэ зэнэкокуущтых.

Зэнэкокуум егъэжапIэ фэзышыгъэ зэхахъэр къызэуи-

хыгъ АР-м гъесэнгъэмрэ шIенгъэмрэ иминистрэ игуадзэу Пэрэныкъо Сусаннэ ыкIи ми-нистрэм ыцIэкI ежь ышъхъекI ныбжыкIэхэм шIуфес къари-хыгъ.

— Мы юфхъабзэм мэхъанэшхо зэриэл ишыхъат сэнэхъатэу зеризэнэкокуухэрэм япчагъэ ильэс къес зэрэхахъорэр. Аш фэдэу икыгъэ ильэсэм сэнэхъати 6-кIэ зэнэкокуугъэхэм, мытэ 16-мкIэ ял-пэлэсэнгъэ къагъэльэгъошт. Дэгью гъэхъазырыгъэ эксперт 240-рэ ныбжыкIэхэм алъыплъэшт, уасэ афа-шыщт.

Адыгейр Worldskills Russia зыфиорэм зыхэхъагъэр 2016-рэ ильэссыр ари, ау аш шIуагъэу къытырэр гурит профессио-

нальнэ еджапIэхэм зэхашIагъэ, — къыуагъ Пэрэныкъо Сусан-нэ.

Турнирим Адыгейм игурыт еджэпI 9 хэлажъэ. Ахэр Мыекьюопэ политехническэ техникумыр, Красногвардейскэ аграрнэ промышленнэ техникумыр, Мыекьюопэ индустриальнэ техникумыр, Дондуковскэ мэккүмэш техникумыр, Адыгэ кIэлэгэдэжэ коллежыр, Мыекьюопэ

технологическэ университетым и Политехническэ коллеж, Мыекьюопэ гурит еджапI 7-рэ ыкIи Мыекьюопэ гуманитарнэ-техническэ коллежыр арх.

ЮофшIэпIэ площадки 9-мэ АР-м анахь ишыкIагъэхэ сэнэхъатхэм хэшЫкIэхэм къащаагъэльэгъошт, ахэм эксперт 240-рэ алъыплъэшт.

СИХЬУ Гошнагъу.

Проекти 170-рэм джыри хагъэхъошт

КIэугоеко ашьэрэ еджапIэхэм я Ассоциацие изэхэсигъоу Мыекьюопэ къэралыгъо технологическэ университетым щыкIуагъэм блэкIыгъэ ильэсэм изэфэхысигъхэр щашыгъэх, пшьэрэлыкIэхэр щагъэнэфагъэх.

пэ къэралыгъо технологическэ университетым ыгъэхъазырыгъэхэр ашкэ щысэ хуугъэ.

2018-рэ ильэсэм анахь мэхъанэшхо зиэ юфыгъоу зэшшуахъагъэхэм ашьщ кIэугоеко ашьэрэ еджапIэхэм я Ассоциацие зэрэзэхашагъэр. Мыекьюопэ къэралыгъо технологическэ университетым иректорэу Къуижъ Сайдэ аш пэщэнгъэр щизэрхэе. БлэкIыгъэ ильэсэм къыкоцI проекти 170-рэ ашьэрэ еджапIэхэм ашьизэхашагъ. Тапэки ялофшIэн зэрэгэльэшшищтэр зэхэсигъом къыщихъагъэштэгъ.

«КIэугоеко ашьэрэ еджапI – Мыекьюопэ къэралыгъо технологическэ университет» зы-

филорэм нахь игъэктогъэу къытегущыагъ аш икоординаторэу Людмила Задорожнаяр. Аш къызэриуагъэмкэ, пшээрэль шьхьаэу иэр еджапIэр нахьшIоу зэрэбгъэйоршышэнэхэлэхэхэнхэр, кIэлэе гэгэдэхэм ыкIи студентхэм іэпIэгэу афэхъуэйнэ, гумэкIыгъохэу къэуцуухэрэр псынкIэу дэгээзэйжыгъэнхэр ыкIи учреждением интеллектуальнэ амалхэу Iэклэльхэр ыгъэ федэнхэ ыльэкIынэр ари.

Егъэджэн гучээ «ЮофшIэнхэм яфабрик» зыфиорэр Мыекьюопэ къэралыгъо технологическэ университетым блэкIыгъэ ильэсэм щагъэпсыгъ. Мэфищым къыкоцI джэгукэ шуашэм

ильэу производственнэ процес-схэу «Семь видов потерь», «Стандартизированная работа» ыкIи нэмийкIэхэм ямодульхэр ныбжыкIэхэм къызаухым квалификациеу ялэм зэрэхагъэхуагъэр къэзыуушыхъатырэ тхильхэр аратыгъэх. Мыш фэдэе гээдэжэнхэ шIогъэ гэнэфагъэ къызэрэтиэрэ зэхэсигъом къыщихъагъэштэгъ.

Джащ фэдэу Мыекьюопэ къэралыгъо технологическэ университетым ыгъэхъазырыгъэхэм ягуу къашыгъ. Тапэки гухэлэу ялэм къате-гушыагъэх.

ГҮНЭЖХҮҮКЬО Сэтэнай.

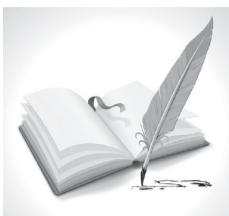

Юофхъабзэм къеклонгагъэх ашьэрэ еджапIэхэм Ассоциацие хэтхэм ялыкIохэр. Пятигорска медицэ-фармацевтическэ институтын, Нижегородскэ къэралыгъо инженернэ-экономическэ университетын, Удмуртскэ къэралыгъо университетын ялыкIохэр, Мыекьюопэ къэралыгъо технологическэ университетын идееканхэр, проектхэм япащхэр, нэмийкIхэри.

ЫпекIэ зигугуу къэтшыгъэ Ассоциацие ашьэрэ еджэпI 11 хэхъагъ. Ахэм КIэугоен технологиехэр чанэу агъэфедэх. КIэугоеко юофшIэнхэм гъес-нэгъэм иучреждениехэмкэ мэхъанэу иэр зисэнэхъат хэшЫкI ин фызиГЭХЭР специа-

листхэр гъэхъазырыгъэнхэр, гупсэфэу еджэнхэм фытыргъэз-псыханхэр, уахтэу пэлхъэрэр нахь макIэ шыгъэнхэр ари.

Зэхэсигъом къыдыхэлъята-гъэу блэкIыгъэ ильэсэм юфыгъохэу зэшшуахъагъэхэм къате-гушыагъэх, проектэу агъэцклагъэхэм ягугуу къашыгъ, ахэм шуагъэу къахыгъэр къаюотагъ. Апэрэ проектыр зыфыгъэхынагъэр университетын Чэхъанхэу къеклонгагъэх ныбжыкIэхэм ятхапэхэр атынхэм пэлхъэрэр уахтэр нахь макIэ шыгъэнхэр ари. Нэужум шэнэгъэх ылъенхыкIэхэм зэхокыныгъэхэр ашыгъэх. Студентын ихэушхаяфыкIыгъэ егъэджэн план фэгэхыгъэ проекти Мыекью-

Си Уахътэ мачъэ псыхъоу

Гъэмафэр куагъэ,
Бжыхъэри блэкъыгъ,
Кымафэм илыгъу-лысти
Бэмышэу тшхъэркыгъ,
Джащ тетзэ шу спъэгъугъэхэр
Дунаим хэклоклахъэх,
Си Уахътэу псыхъо чъерым
Ипс-нэпсы хэкхухъагъэх.

А псыхъор мачъэ лъэшэу,
Лъэхъаным хэмьуцуо,
Аблэчъэу чэфынчъагъэмэ,
Аблэчъэу нэшхъэгъомэ,
Гугъапли, гугъэкоди,
Шхъэлъити, шхъэмьильти
Псы цынэм чигъэбильхъэу,
Ихэти, сиди լуљхъэу
Зыфхъурэ зы орыпсэу,
Зыгорэм ежъ ынэпсэу...

Ау джары, сикъош, хъужъэр,
Си Уахътэ мачъэ псыхъоу,
Шу спъэгъурэ зэкъе пщагъоу
Сэпашихъэм хэклоклэжъэу,
Е пахъэу кыытэтигъэм,
Зэм тхъахъоу кыысщихъугъэм,
Ау нэпцэу кыычекъыгъэм
Спс щыщхэр щыгъошэжъхэу.

Щылагъэх, ау щылэжъхэп,
Амакы кыысэлужъэрэп,
Спэчъжъэ ахэр хъугъэх,
Хадрых гъогу техъагъэх,
Ау тидэ схын гуклэгъур,
Ау тидэ схын шулъэгъур,
Гум шэжъэу щыбырсыррэ,
Сид соми мысамбэррэ?

Щы макъи, губжи макъи,
Ятхъагъу, ягукуау,
Сащекъ, сафээзчи,
Симафи адисэчи
Псау фэдэхэу кыысщихъузэ,
Шэжъ куапэмэ салъихъузэ!

Сыфаеп зи ушхъагъу сэ,
Сыфаеп чыгум ыпсэ,
Ом иты жуагъу, тыгъи,
Дунаеу зэхальхагъи,
Сэ сизыфаер шьоры,
Сыздышылэхъэ цыфхэр,
Сэ сизыфаер шьоры,
Сикласе хугъе цыфхэр!

Шэфьбэзэм лягъо илэмэ,
Ошьогум исэльагъомэ,
Пщэс нэфхэр есих нэгхүхэу,
Блэкъыгъэм исурэтхэу.

Чым рычъэрэ псыхъожъым
Игъундже ахэр хъугъэх,
Тызлычъэрэ охтэжъым
Тлэкли-тлэкли дэжотагъэх.

Ау гури марышь, мэсты,
Джехънэмэ машо хуужъэу,
Шоффышхъэу зиунэкъыгъэу,
Топ пчагъэу сшүзэхэзы.

Щылэжъэп пломи хүн
Зи шум фэклюгъэу гъогу.
Гъогукъэ хэт лъыхъун,
Къэнагъэр гухэки закъу?

Ятхуагъи, кыталауагъи,
Псэм фабэу кыныссыгъи,
Охтэпсым зыдихъыгъэх,
Хы орым хихъажъыгъэх.

Ау джыри гум ыцыпэ
Зыгорэ зыдиыгъ,
Гупшисэм ишъэу ыпэ,
Ар джыри щыклэптыгъ.

II

Си Уахътэ мачъэ псыхъоу,
Лъэхъуаклэмэ альхъоу,
Сыздехъы симытхъалэу,
Псэу силем фэхъалэлэу.

Гъогукъэ щымылэжъими,
Сэ сшхъэ ащ лъымыплъэжъими,
Псым ари ежъ-ежъиреу
Къегъоты езэгъижъэу.

Лъэхъуаклэр хихы къеси,
Псэм щыщи лах сэ сихъэу,
Гъунапкъэ горэм нэсми,
Сымакъэ зэхимыхъу,
Сыздехъы щыщ сыхъугъэшь,
Иор сыхъэфгъахъэшь.
Сыздехъы, ау сэ сшэл —
А чъэним ил клах,
Аш фэкло сэ сиғашэ,
Къисэж си Псэхэх.

Ащ хэти лэклэкъыгъэп,
Ащ хэти фырикъугъэп,
Бэ шлэн, маклэ тешлэн,
Силофи ащ ышлэн.

Ау непэ ар сиғугъэп,
Зызакъуи сиушхъагъон,
Сэ непэ шу сэльэгъу,
Цыфышумэ сэ сальэхъу,
Сыщил сиуахътэ сиен,
Ежъ Уахътэми сириеу!

* * *

Сид пае е хэт пае тэ тыщыла?
Ильэсхэр къэтэгъашла, е тэшыла?
Тытэшыныхъа тапэ гъогоу ильым,
Зыфэдэри тымышэу къитпышылтым?

Тибгынэжъына лъфыгъэ-пугъэу тилэм,
Щыгъупшэжъына лакъом икъежъаплэ?
Кыгъотыжъынба тыжъим ихэлэжъ,
Псы чыаплэм икъежъаплэу ипсынэжъ?

Зэгорэм къитщылагъэр, тызхэнэгъэр,
Тэ тапэу лъфыгъэу тилэм пэдгъохыгъэр,
Ышлэнба ащ, е пкленчъэу туулэугъа,
Атэ клаенчъэу уахътэр дгээкодыгъа?

Сид пае е хэт пае тэ тыщыла?
Ильэсхэр къэтэгъашла, е тэшыла?
Джэуал зимишэ улчимэ сагъапэ,
Джащ пае сикъэлэми сэ сэгъатхэ.

* * *

Нэшюшыгъэм о уилэтийнэп,
Акъылыгъэклэ кыипфальгъунэп,
Кыбдэхъугъэмэ хъяр, ащ ругушху,
Унэсигъ куушхъэ сиджым ышигъу!

Ау ащ пае ныбджэгъу кымыдэжъэу,
Щытхъуокоренэм зыребгъэхъижъэу,
Е уикъошхэр иоф о хэбдэжъхэу,
Пщэс агуунэу зымылэтижъ.

О уилэгъумэ уашхъарыкыгъэми,
Пэрихъумэ уапхырыкыгъэми,
Тинамыси зы бзыпхъэу уерэ,
Цыф гъэсагъэу о ущэрэ!

Гъашлэр пцлашхъо, ахъщэмэ пшахъо,
Цэ зырызэу зэхэльэу къэльягъо,

Үсэхэр

Ар джащ фэдэу зэхэтэкъужы,
Е псы ормэ ачлэгъэу мэхъужы.

Ау тхъамыклэр, насып щыклагъэри,
Зи зимишэу штофым кынаагъэри
Орэмыхъу къэрарынчэ-цыфынчэу,
Хэт ышлагъэри ащ ыгъэлкэнчэу.

* * *

Уахътэм икъыхъагъэ зэгэунэфыгъэ,
Ар фэдиз сэ игъо сизифагъэм,
Ар фэдиз сэ гашлэу къэзгэшшагъэм,
Щылэнгъэу силем изэфагъэ.

Уахътэм икъыхъагъэ насыпигъэшь,
Синамыс насыпэу кыысфычэлэки,
Осэу икъэбзагъэ къытфесыгъэшь,
Сихъэблашхъэ пшысэм кьеушхъэки.

Шхъарытлупшэу хышхом сизыхахъи,
Лэгээпальэу пкъыхъэм сизельхахъи,
Охтэ занэр шъэфэу кыысщыхъугъ,
Ишыпкъагын бэрэ сильхъугъ.

Сщэшшагъэ, кынэу сферэччыгъэр,
— Джары, силягъэ, уахътэм кыыситыгъэр,
Сщыгъупшагъэу тигъэу кыысфесыгъэр,
Тхъэм инурэу гучлэм кынэсигъэр...

* * *

Ошхылэ мазэм,
Сыгу зыщыасэм,
Мэзэу сапашхъэм сэ сыхэплъыхъэ.
Фэнхэо-нажьюу ар кыыскэнэшхъэ,
Нэмэз-думызэу зысгээльээу,
Ошхылэ шьокыгъэу кыысфемэфашхъо.
Зэм пкъэшэ дышшэмэ ашъо зэблихъо,
Кыысфемэзхэхы нэримыльэгъо.

Ошхылэ мазэм,
Сыгу зыщыасэм,
Усэ сатырхэр тхъалэм кытхехъэх,
Ошхылэ-гупшысэхэр ащ щызэхахъэх.
Псы гъоткло минхэр чыгмэ къячэхъы,
Къутэмэ джашъомэ къащызэпчэхъ.
Бжыхъэпэ уахътэм сихагъэгъуазэ,
Сафэкъэрарэу зафэсэгъазэ.

Ошхылэ мазэм,
Сыгу зыщыасэм,
Ом къеъхыхъ бывыжъэр бзыухэр,
Афимыкъужъэу тигъэ нэбэйхъэр.
Мыдкэ чыгушхъэм лэбэнэ пчагъэ
Ошхэу къеъхъгъэм хешхъыэ чыагъэу.
Тэухы бжыхъэр, блағэ кымафэр,
Щыргъукъэу, осэу къэсэшт а мафэр!

* * *

Пцыусхэу, къэрар зимишэхъэр,
Мыцыфхэу, джа щылэ-щымылэхъэр,
Кытхехъэх тильтогу, кытшутхехъэх,
Аусэлы, ауцлэлы, щэхъушлэх.

Шыпкъагъэр тщаагъэгъупшэнэу,
Шхъорылмэ тарагъэпшэнэу
Ащ фэдэхэр бэрэ фэяягъэх,
Шъэфрытхъоу кыттебэнгъэх.

Ау тэри пцым тыдихъяхъэу,
Пцы лэшлур алэу кыыхэтхэу
Хъугъэба, шыпкъэр дгэбэйлэу,
Дыдгъэгъэм гур фэдгъэуальэу.

Сэ сшэл, сышыихъыгъэп,
Шыихъы цыфи слэгъугъэп,
Ау шыпкъэр пкъэу сиагъ,
Сыщлэфэ ащ сифэкъуагъ.

Ылуагъэм адигэр епцилжъэрэп,
Зэ ыуагъэр тло ыуагъэ ышыжъэрэп.
Намысыр илэубитылэу
Щылэнба, ар ыгъэлъаплэу!

* * *

Цыфхэр зыгъэрэзэрэм
Тхъэри егъэрэзэ,

Ащ ихъэрэ-пкълэр
Хэпхэгъэн ичарэ.

Цыфхэр зыгъэрэзэрэм
Ыгуи, сэшлэ, къабзэ.
Хьарамыгъэ илэп,
Хъоршэрыгъэ хэлъэп.

Нэмэ кусэ-кусэу
Нэбзий мин къаклехы.
Нэгур шум икупсэу,
Зэмкэ тыгъэ папк.

Джарэу ащ ынапэ
Сакъэу кыйтфэшэты.
Ишулъэгъу ифабэ
Гури егъэушъэбы.

Бэл ащ фэдэу щылэр,
Зафэу кыиддышылэр,
Хъалэлгъэ хэлъэу,
Шу щхъу ыгу имыльэу.

Ау а цыф зырэзэмэ
Непэ тагъэрэзэ.
Кыйтпагъохэу гъатхэр
Мэлэичих ахэр!

Нэхэр плърыжъхэп, мэклиасэх,
Гутэо макъэр мэласэ.
Сыда гупшизэу щылэнгъыр,
Мы уахътэм узэгупшизэштыр?

Ошхылэу шункы дунаир,
Шункы тищылэнгъыр!
Кыккыжъэр сид гүлэнгъэм,
Къэсигъэу лэнгъэ уаэр?

А уаэр ренэу пэсашэу
Кыйтфэсэ гүлэнчээ ошхэу,
Зэмэн хэхыгъэ имылэу,
Тэш пае чылэ-гомылоу.

Ау гутээр, тэ хуугъа гутээр,
Ныбдэгъэу цыфым илгээр?
Клодыга ари аужэу,
Лэнгъги, сиди емыжэу?

Нэхэр плърыжъхэп, мэклиасэх,
Гутэо макъэр мэласэ.
Гупсэхэр мэлэо-льяох,
Псэм икъэбзагъэ фэльялох...

Сэпэ гъогур сиклэухэп

Сэпэ гъогур сиуухыгъэ
Сицэлшыгъэу сэри.
Ау сиуухрэп ащ пай гутээр,
Гъашлэм гъусэу сиээр.

Зысэлпъыхъэ, салэ ильэр
Гъогоп, цырау шьоф.
Кызгурэлэо кынэу хэлъыр,
Сэркээ ар мышьэф.

Жыгыбгээр лъэши, тигъэр стыры,
Зи кысшьхасрэп сэ.
Гъунэ дэдэм щытэр сэры,
Мэлтэубабэ спсэ.

Лэбэкъу сиыгъэ. Джыри зы...
Гъогур клау хэсхыгъ.
Цырау шьофыр зэхэсэдзы,
Шхъали къахэсхигъ.

Сэпэ гъогур сиклэухэп,
Сицэлшыгъэ лъэтилжъэр,
Сэшлэ, пкъункэ ар лэнгъэхэп,
Ау джащ фэд щылаклэр.

Джамбот ШЭКЛО ШЬЫПКЬ

*Блэнэл уфаэмэ, къуладжэм ѹышакIу.
МышкIур къызищефэхырэ чыпIэм къом ѿылъыхъу.*

(Адыгэ гүшүүэжъых)

Шакло клохэрэм къадэхъун альэкіыштыр Мэзытхъэ ылэ ильэу пэсэрэ адыгэмэ шошхуныгъэ ялагь. Цыфхэр шакло ежъэнхэм ыпэ аш «ыгъэлтээпла-гъэхэ» чыыххэм адэжь клохэти,

Шакло клонхэ зэральэкыщтым-кэ ильэси 5 къэс обществэм хэтхэм Изын къараты. Джыри ильэси 5-кэ Джамбот ар фы-льягъэкъотагь.

— Чылэм джыри сыйдэсы

Хэвчилж, түрхэм дэлжээ хөгжлийн, илэхьогуу щыш хыакэ-күүакэхэр къаритынхэе ельзэүүтгэхэй.

Хъанджэрые зэритхыщтыгээ мэдэхэд ашошь хүүтгэхэй Мэзийтхээ дышьшэшьоцхэр зытет пэкібзын иппль къошхом тесэү зеклоу, аш иштоонгионгыгээгээ гъэхүнэхэм шыыххэхэр, мэзпчэнхэр къышызэрэугъоиштыгъэхэу ыкчи ахэр пшьешшэ дахэмэ къащыгъэхэу.

Зэхжүм мэзым хэс посэушхьэхэр къэзгэгэйгүнэхэу, егерэү ильээси 7 lof сшлагьэ, — elo Джамбот. — Ашыгум автономи хэкоу тыштыгь, шэклонымкээрай инспекцием сепхыгъагь, ары лэжьапкээр къысээзытиштыгъэри. Мыекъопэ районым, Мыекъуапэ тыкъякоти мэзпчэнхэм, мэзыкъохэм тяшаклоштыгъэ. Шэклонымкээ республикэ обществэм журнал чэль, 1927-

хөмөр ишвэхжүүр нутгийн афашынтыгьех. Хъякэл-куя-
кхэм, псэушхъэхэм янэшан-
хэмрэ язеклок-шыккхэмрэ
арагьашшытгьех, псэушхъэ
льэужхэм арыклонх альэкйнэу
алгасаштнгах.

агъасэштыгъэх.
Шэклоным сыкъытегущылэ-
нныр Ыаубытып!э сэзыгъеашыгъэр
шэкло бэлахъэу ыкы анахы-
жъэу тишъольтыр исхэм ашы-
щэу Хъак!эцыкыу Джамбот.
Джамбот ильэс 84-рэ ыныбжь
нахь мыш!эми, шэклоныр чина-
гъэп, аш гухахъо хигъуатэрэм
кluач!э кырытизэ, ишциэнлы-
гъэ пъогу рагло.

Къэсымыуку!эу кыххэктышты-
гъэп, — elo Джамбот. —
«Тхъак!умкыхъэ кызыууку!к!э
алэ кып!ук!эрэм ептын фae»
alo шаклохэм. Сэри ренэу а
шапхъэм сытетыштыгъэ, ясты-
штыгъэ. Ашыгъум тхъак!ум-
кыхъэхэр бэу мэзхэм ахэсн-
гъэх. «Хъаш!ум кьори еубы-
ты» alo. Хъакуулап дэгъухэр
тилагъэх, ахэм уцу ямы!эу къа-

Аш къызэрэтфиотагъэмкіэ, 1935-рэ ильэсүм Апшеронскэ районым ит станицэу Куринскэм кыщыхъугъ, 1937-рэ ильэсүм Шэуджэн районым ит къуаджэу Пищчэу яунагъокі къækлоjбыгъэх. Ицыкүгьом къыщегъэжъягъэу псөушхъэхэр иklасэх. Ятэшыр shaklo kлощтыгъэ, арти, еджапіэм къызиkыжъыкіэ аш шхончыр къылихзыэ shaklo kлощтыгъэ. Аш ылж ыныбжэ зекъум, шхонч зэригъэгъоти, шеклончыр гильжъагъ.

— Мэзыкъуи, баджи, тхъаклумкъыхъи къэсыукыгъэр бэ,
— къеяутэ Джамбот. — Тичилэ пэмычыжъэ мэзым а лъэхъаным бэдэд псэушхъэу хэсигъэр, тхъаклумкъыхъэр бэу щылагь, джы сыйд фэдэри нахь маклэ хүгузээ. Аш нэмыклэ гэмафэм пцэжкыяшэ сыйконыр сиклас. «Ощ нахьклэхэм шакло уадэкло» елошь, сишхъэгүсэ къысэгти (мэшхи Джамбот). Ау силэгтхъэм янахьыбэр щимылэжьмэ адэ сыда сшэштэр,

Мысльюю ёдо ойда энгэцүүр, нахынкэхэм садэклонэу мэхъу. Ильэс 59-рэ хүргээ шаклохэм ыкын пцэжьиляшэхэм яобштествэ Джалбот хэт. Ильэс къэс ылпкэ хэммылтэу зигъэлсэфын ылъэ-кынэу аш путевка кынраты.

Пышнау Тэмзэкъо Алый шакло къыздакъоштыгъэ. Тхъаклум-къыхъэр хъэм къыфызэ, Алый аш зеом тыримыгъафэу ыбэкъу дэччыгъ. Аш бэрэ тыдэхъа-щыхъжьыгъ. Етлани хъэмрэ тхъаклумкъыхъэмрэ зэутэкъыхъу къыххэкъыщтыгъэ. Джыри зы хъугъэшлагъ: Хъакурынэхъа-блэ щыщхэу Гъыш Рэмэзанрэ (щылэжъэп) Тхыгъо Батмызэрэ сиgyусэхэу шакло тыкlyагъэу, аш ыпеклэ тагъешиныэу алоzэ мэзыкъохэм тафесакъыныэу, ар зыуулаеклэ къылтебэнэн ыльэ-къыныэу къыталаугъэу щытыгъ. Арыти, тыблэкъызэ, Гъыш Рэмэ-занэ чыыгышхъэм тесэу къэт-льэгъугъ. Хъэхэм къор къира-феклы зэхъум щыни, ар чыы-гышхъэм дэклюягъ. Ежым ар ыушъэфынэу фэягъ, ау тэ тльэгъугъэ. Аши бэрэ тыдэхъа-щыхъжьыгъ.

Джамбот зэрилъытэрэмкіэ, мээхэм ахэсхэ псэушхъяхэм япчыагьэ бэкіэ нахь makлэ ху-гъэ, арэущтэу зыкіхъүгъэм

льапсэ имылэү щигтэп. Изын зимылхээү ахэм яшаклохэрэр нахьыбэ зэрэхъугьэм юфхэр кьеgъэдэй. Етлани мэзхэр зэрэраупкыхэрэми иягъэ къэкло, сыда пломэ тхъаклумкыхъэр зыщыхъун фэе цыраухэр нахь маклэ мэхъу. Нахынпэклэ мэзчэтхэр хьоу тимэзхэм ахэсцытгъэх. Ау мэзыр зытыраупкырэм, баджэхэм хъэхэм къальэгъу гъольхъагъэу тесым тебанэхэшь, ашхи. Цыраум ахэр нахь щебагъох.

Джамбот ныбжы хәкітотагъэ ілемін джыри акылының зәкілери көштіләжыны. Ащ кызызэртфилота гъэмкі, заор кызыз жъэм, 1941-рә ильесым яти, ятэши Германием ащағъэх Ежым ильеси 6 ыныбжьеу къоджә советым нәс ахәр ығъэкітәжыыгъағъэх. Ятэ кызыззәкітәжыыгъәп, Дон ипсыхъ щықіогъэ заом щыфәхыгъеу ары зәрагъзунәфыгъәр. Ятэшым ильес 98-рә ыныбжьеу гъэрекі идунай ыыхъожыгъ. Янә жъеу 1949-рә ильесым лағъэ. Ыышыпху нахыкіләрә ежыррә ибзү кызыззәкітәжем, ятэшым ыплұжыгъәх. Еджалім ия 10-рә класс кызыззәкітәжем колхозым хахы, ашы ильесыбәрә щыләжыгъ. Ильес 19 ыныбжьеу, 1955-рә ильесым кыщағъ. Ишхъяғылусеу Нурез Еджэркъое Абасхәм ашыща. Мығъә бәздзэоғұм ильес 64-рән хұщут зызыктылұхтарәр. Пенсием 2005-рә ильесым зәкілом Мыекуапә къекіложыыгъәх ильес 24-рән хұгулғау щепсәү.

ильес 24 ро хүгэвч щилсүх.
Угу зээхүгъэныр, цэпэлгээ земыханыр, цыфхэм дэгъюу уафыщтыныр анах шьхьяа-хэм ащищэу Джамбот къы-хегъэшы. Гу кluачлэ къыраты исабыйхэм ыкйи аш къыкIэ

хъухъагъэхэм. Ишхъэгъусэу Нурэрэ ежырре шъэожъын-
плырэ зы пшъашъэрэ зэдаплыгъэх. Зэш-зэшыгхуу нэбгыри-
тфэу унагъом къихъухъагъэхэм
цыфыгъэрэ ӏедбрэ ахэльэу,
лофшэнрын пстэуми апшъэу, ар
щылэныгъэм ылтапсэу, яфэшьо-
шэ чыпилэ ахэм щылэныгъэм
зэрэщаубытыштим тегзэпсихъа-
гъэхэу аплигъэх, алэжыгъэх.

Нахыжъеу Рэмээнэ ильэс 62-рэ ыныбжь, Мыекъуапэ щэпсэү, явшаашъеу Джарымэ Светлани пенсием ѿш, Русльян Мыекъуапэ социальнэ страхованиемкэ фондым юф щешэ. Зэтгүазхэу Рустем Санкт-Петербург унагьо Ѣырилэу щэпсэү, Мурат чылэм дэс, Чыгур елэжкы, бывымхэр, Ѣагубзыу-хэр ыыгых. Пхьорэльфи 2-рэ кьорэльфи 4-рэ ял, ахэр Москва, Новочеркаскэ, Краснодар ащэпсэух ыкли ахэм къактэххувхажыгъэх нэбгыри 6-мэ ашэгүүлкых.

— Ильэс 64-рэ кызызэдэбгээшлэнэр псынкіэп, аащ шъукъыфыкъоным сыда лъапсэ фэхъупар? — соодлын Джамбет

— Узэдэүүжын, зэфэргээгүүжын фае, — псынкээр джэуап кытыжыгъ аш. — Зэфэмгээгүүжы зыхъукэ юфыр зэйхьашт (мэшхы). Унагъом нахьыжыгъ щызыыгъын фаер хульфыгъэр ары, бзылфыгъэр аш едэүнэу щит. Адыгэ шэн-хабзэхэр унагъом ильянхэ фае. Тхъэм ишыкуркэ тызегурылоу тыкъырыкуягъ. Сиклалэхэри сэ кысқырыпльгыгъехэу кысцщэхъу. Кьюрэльф-пхьюрэльфхэр, ахэм къальфыжыгъехэр къаклохэу зытльэгъухэкэ, тысымаджэми тиуз тшагъэгъупшэ.

— 1955 — 56-рэ ильээсхэр кынныгъэх нахь мышлэми, тыгу дгъэкіодыгъэп, — elo Джамбот ишхъэгъусэу Нуурэ. — Ильэс 18 нахь синыхъжыгъэп унагьо сзызехъэм, пши, гуаши сиагъэхэп, сипшыгхуу жъэу унагьо ихъэгъяг. Колхозым сыйчилжъяг, джащ фэдэу помидорыр кызыжъэм длэжыгъэ. Зыпарэми щитымыгъак! эхеу сабыйхэр тپүгъэх, едгъэджа-гъэх. Зэк! эми унагьохэр ялхэу, зэдэүжухэу мэспэух. Ахэр ыкли къорэльф-пхъорэльфхэу ахэм къак! эхуухъажыгъэхэр тигушуагьоу дунаим тытет. Си-шхъэгъусэ зыпарэки сигу хигъэкыгъэп, лайи зэтүагъэп, сикыжынэуи егъашлэм сигу къихъагъэп. Сабыйхэр зэрэспүштхэмрэ зэрээлэжынштхэмрэ сиылыгыг. Тээ зэк! эдзагъяу тэпсэу. Синисэхэр сипшьашъэм фэлэх шу салъагъх

— Тильфыгъэхэм тафэрэз, къытльэпльэх, зымى тыщаѓь-клэрэп. — elo Джамбот.

Хъацыкыу Джамбот тыгъусэ ыныбжь ильэс 84-рэ хүгъэ. Псауныгэс илэу, ильфыгъэхэм якын ымылтэгьоу, ахэм къацехъухъагъэхэм яхъяр адилэтэу, джыри бэрэ щылэнэу тифэлтэй.

Тикъэгъэлъэгъонхэр

КЫМАФЭР КЪЭЗЫГЪЭДАХЭРЭР КЫХАГЪЭШЫ

Кымафэм фэгъэхыгэ сурэтшыгъэхэм якъэгъэлъэгъон Мыеекъуапэ кыщызэуахыг. Живописым, графикэм, бъэфедэн пльэкъирэ искусствэм яхылэгъэ юфшагъэхэр япчагъэкэ 70-м къехъух.

Адыгэ Республикаам исурэшхэм я Союз ипащэу Елена Абакумовам зэхахъэр зэрищаагь. Аш кызырэуагъэу, къэгъэлъэгъоном лээжхэр зэфещэх. Зэлукъэгъум хэлажэхэрэ еджа-клохэм, ныбжыкъэхэм щысэ зытырахын я.

Зэльшэрэ суретшыз, археологэу Лэупэкэ Нурбый изэгъэшхэм къашыхигъэшыг кымафэр осым зэрлэтигъэр. Осыр кызыесыкэ чыгушхъэрэгъэбильы, тыхээзыхуухъэрэ дунаир нах нэфынэ мэхъу.

Нэфынэр суретшышым зэригъэ-

федэрэм иштуагъэкэ иофтагъэ нах лэгъупхъе мэхъу. Пкыльо цыкъухэр нэфынэм кыщшэштых. Суретши ыкы архитектор цэрыгоу Бырсыр Абдулахь ом изыттерэ тыхээзыхуухъэрэ дунаимрэ епльыкъи афырилэр сурэтхэм къашигъэльгъуагь. Тыгъэу къепсырэм инэбэйхэм осыр фыжыбзэу апшшэти. Осыр зыщтыгъухъирэ ухьтэм суретшышым дунаим хильгъяэрэ ыгу кызыеринэжьырэ шыкъэр суретшым кыщуатэ.

Б. Воронкиным, Г. Назаренкам, В. Бредихинам, А. Бырсырим

ясурэтхэр кымафэм пшогъэштэгъонуу пльэгъухэрэм афэгъэхыгъэх. Кавказ къушхъэхэр, лэныкъо гупсэм имээхэр кымафэм зыпльэгъухъэкэ, гъэмафэм уфызэпльэгъижъэу кыхэкы. В. Клюшиным, Р. Хуяжым, В. Мехедэ, нэмыххэм яофтагъэхэр аш фэдэ гупшысэхэм яхыгъэх, В. Баркиным, И. Бредихинам, В. Нихотиным кымэфэ щыргъукым жым икъэбзагъэ икъежьаплэхэр нэпльэгъум къырагъэуцо. А. Бырсырим тикъушхъэ лъагъу

Фышт жэклиф зэрэхуугъэр исурэтхэр къелуатэ.

Мыеекъуапэ ихудожественэ еджаплэ зыщызыгъасэхэрэ Ольга Пархоменкэмрэ Ксения Копинамрэ къэгъэлъэгъоном ашогъэштэгъонуу епльыгъэх. Адыгейим икъалэ, ильэсэбэкэ узэклиэбэжьимэ, тепльэу илагъэр пшашхъэхэм зэфахыссыжьыг, ежхэм ашыщхэр сурэтхэр Адыгэ Республикаам ихэхъоныгъэхэм яхылэгъэшты.

Къэгъэлъэгъоныр щылэ мазэм и 23-м зэфашыжьыщ.

Искусствэмрэ шэн-хабзэхэмрэ

ЩЫЛНЫГЪЭМ ДИШТЭРЭР ТШЛодах

Адыгэ Республикаам и Къэралыгъо филармоние и Къэралыгъо оркестрэу «Русская удалым» иконцертэу лъэпкэ шэн-хабзэхэм яхылэгъэр щылныгъэм диштэу зэхащагь.

Композитор цэрыгохъу В. Гордовскаяям, Г. Свиридовым, Н. Будашкиным, нэмыххэм аусыгъэхэр зэхахъэм щылгъэх. «Урыс кымафэр», «Кымэфэ гъогухэр», фэшхъафхэри уядэункэ гъэштэгъоных. Д. Шостакович произведение «Лъэпкэ мэфэкъир» жыы хүурэп. Кинофильмэу «Овдым» ар щэжынчы.

Г. Пономаренкэм иордэу жэжьхьехэм афэгъэхыгъэр Николай Никишиным кыуагъ. Анастасия Истамоловам мэкъе лэтигъэу илэр пчыхъэзехахъэм

щызэхэзыхы зыштоигъоу залым чээсигъэр нэбгырэ маклэп.

А. Истамоловам къеклоу зефапэ, орэдым псэ кыпильгээнэм фэшлэ оркестрэр кыддэжьыу. Лъэпкэ шэн-хабзэхэр гукэ кыпльэгъэсэх. Театрализованнэ едзыгъохэм Анастасие ахэлажьэ. Рождеством фэгъэхыгъэ мэфэкл концертэр сатышхэм, тхылхъэхэм, фэшхъафхэм яхылэгъэ едзыгъохэм къагъебаигь. Бэдзэрым ушыщэфэнэм фэшлэхээр кызызэрбгъотыхэрэ кызылотыкыхэрэ пычыгъохэр пэсэ-

рэ ухьтэм кыхахыгъэх. Мыншэм, пчэным, нэмыххэм яшшуашхэр зыщыгъхэ артистхэм искусствэм куоо ухащэ, уагъэгупшысэ, лъэпкъым ишлэж кыралотыкы.

«Русская удалым» ихудожественэ пащэу, Адыгэ Республикаам изаслуженнэ артистэу Андрей Ефименкэм оркестрэ

дэгъо зэрищаагь. Артистхэм орэд къаоштми, гущылэ щэриохэр агъэфедэштми, музыкальнэ лэмэ-псымэхэмкэ мэкъамэхэр агъэжынчыщхэм шыкъештэхэр къафегъотых.

Г. Пономаренкэм, А. Карасевым, Г. Свиридовым, И. Руденкам аусыгъэхэ орэдхэмкэ мэфэкл зэхахъэр аухыгь.

Нэккуубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбый.

Зэхэзыщагъэр ыкы кыдэзыгъэкъирэр: Адыгэ Республикаам лъэпкэ Юфхэмкэ, Икыб къэралхэм ашылсэурэ тильэпкэгъухэм адьряиэ зэпхынгъэхэмкэ ыкы къэбар жыгъэм иамалхэмкэ и Комитет

Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшиэр: 385000, кт. Мыеекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79,

Редакцием авторхэм къаихырэр А4-кэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэкэ 5-м емыххэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтэу, шрифттыр 12-м нах цыкъунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэклегъэжъыкъ.

E-mail: adygoe@mail.ru

Зыщаушихъятыгъэр: Урысы Федерацием хэутийн Юфхэмкэ, телефон-радиокъятынхэмкэ ыкы зэллыгъэсэхэрэ и Министерстве и Темир-Кавказ чыпэ гъэйорышил, зэраушыхъятыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушихъятырээр ООО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кт. Мыеекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗЭКІМКИ
пчагъэр
4300
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 126

Хэутынам узьыгъэхээнэу щыт ухьтэр Сыхъятыр 18.00 Зыщаушихъятыгъэхэ ухьтэр Сыхъятыр 18.00

Редактор шхъяэр Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъяэр игуадзэр Мэцлэйко С. А.

Пшъэдэгъыжьыгъэр зыхъырэ секретарыр Хурмэ Х. Х.